

Nacionālie bruņotie spēki

NACIONĀLO BRUŅOTO SPĒKU KOMANDIERIS

Krustabaznīcas iela 9, Rīga. LV-1006, tālr. 67213718, fakss 67331021, e-pasts nafhqcws@mil.lv, www.mil.lv

Rīgā

2015.gada 23. jūlijā Nr. 02-940

Uz 08.07.2015. Nr.233.9/18-128-12/15

STEIDZAMI

Latvijas Republikas
Saeimas Parlamentārās
izmeklēšanas komisijas
priekšsēdētājam R.Balodim

kopija: Aizsardzības ministrijas
Juridiskais departaments

Par viedokļa sniegšanu

Nacionālo bruņoto spēku Apvienotais štābs (turpmāk – NBS AŠ) 2015.gada 13.jūlijā saņēma *Latvijas Republikas Saeimas Parlamentārās izmeklēšanas komisijas par Latvijas valsts rīcību, izvērtējot 2013.gada 21.novembrī Zolitūdē notikušās traģēdijas cēloņus un turpmākās darbības, kas veiktas normatīvo aktu un valsts pārvaldes un pašvaldību darbības sakārtošanā, lai nepieļautu līdzīgu traģēdiju atkārtošanos, kā arī par darbībām minētās traģēdijas seku novēršanā* vēstuli „Par viedokļa sniegšanu”, kurā tika lūgts sniegt savu vērtējumu par trauksmes cēlēju tiesiskās aizsardzības sistēmas izveidi.

NBS informē, ka sabiedriskā labuma biedrības „Delna” (turpmāk – biedrība „Delna”) piedāvātā trauksmes cēlēju iespējamā tiesiskās aizsardzības sistēma (tās regulējums) nebūtu attiecināma uz militāro jomu šādu apsvērumu dēļ:

Pirmkārt, Aizsardzības ministrijas (turpmāk – AM) iekšējie normatīvie akti paredz, ka karavīrs un zemessargs nekavējoties ziņo pakļautības (subordinācijas) kārtībā par visu, kas var kaitēt valstij un nodarīt tai materiālus zaudējumus, kā arī ārkārtas notikumiem. Tā, piemēram, AM 2012.gada 3.augusta noteikumu Nr.21-not „Militārā dienesta iekārtas reglaments” 21.punkts nosaka, ka *par visu, kas varētu kaitēt valstij un NBS, ārkārtas notikumiem, priekšnieku un vecāko (Reglamenta 39 un 40. punkts) pavēlēm vai*

SAEIMAS KANCELEJA

23-07-2015

Nr. 2/1970 12/15 Plkst. 13²⁰

aizrādījumiem, militārās disciplīnas, administratīviem un citiem pārkāpumiem karavīrs nekavējoties ziņo savam tuvākajam tiešajam komandierim (priekšniekam), savukārt AM 2012.gada 20.decembra noteikumi Nr.43-NOT „Noteikumi par zemessarga uzņemšanas, zvēresta došanas, līgumu slēgšanu, sūdzību un ierosinājumu izskatīšanas kārtību Latvijas Republikas Zemessardzē” 71.punkts paredz, ka, ja zemessargam kļuvis zināms par nodarījumu, kas var vājināt Zemessardzes vai citu militāro formējumu kaujas spējas vai nodarīt materiālus zaudējumus valstij, zemessargs rakstiski ziņo pakļautības kārtībā, bet, ja gadījums ir steidzams, vai, ja nav iespējas iesniegt ziņojumu rakstiski, zemessargs ziņojumu sniedz mutiski un pēc iespējas īsākā laikā noformē un iesniedz to rakstiski. Tādējādi informējam, ka ziņošana par ārkārtas situāciju vai notikumu ir katra karavīra un zemessarga pienākums, nevis tiesība, turklāt šāda ziņošana notiek noteiktajā kārtībā, ievērojot subordinācijas noteikumus. Papildu jāatzīmē, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 5.oktobra noteikumiem Nr.947 „Karavīru un zemessargu militārās disciplīnas reglaments” karavīrs un zemessargs var tikt saukts pie disciplinārās atbildības par neziņošanu (bezdarbību) par iepriekšminētajiem notikumiem vai apstākļiem, ja tie tiem bija zināmi.

Otrkārt, trauksmes cēlēju tiesiskās aizsardzības sistēmas izveides pamatmērķis ir personu, kuras atklāja un/vai ziņoja par noteiktu prettiesisku darbību, aizsardzība no nepamatotas atbrīvošanas no darba vai cita veida „atriebības” no darba devēju un trešo personu puses. Šajā aspektā informējam, ka NBS šāda veida aizsardzība nav nepieciešama, jo profesionālā dienesta līgumu pēc vadības iniciatīvas ar karavīru pirms termiņa izbeidz tikai un vienīgi Militārā dienesta likuma 43.panta otrajā daļā paredzētajos gadījumos, arī Zemessardzes likuma 29.panta trešajā daļā ir izsmeļoši uzskaitīti apstākļi līguma par dienestu Zemessardzē izbeigšanu pēc Zemessardzes iniciatīvas.

Ievērojot iepriekšminēto, NBS ieskatā, atsevišķa likuma izstrāde trauksmes cēlēju tiesiskās aizsardzībai militārajā jomā nav nepieciešama. Turklāt jāatzīmē, ka gadījumā, ja šāds normatīvais regulējums tiks pieņemts un attiecināts uz militārajā jomu – tas var negatīvi ietekmēt Nacionālo bruņoto spēku personālsastāva subordinācijas kārtības ievērošanu un izpildi.

Komandiera p.i.
ģenerālmajors

J.Zeibārts